

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Гарант освітньої програми

 Леся БАРАБАШ
(ініціали, прізвище)
«ЛБ» 08 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
АГРАРНЕ СТРАХУВАННЯ
(назва навчальної дисципліни)

Освітній рівень: перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»

Спеціальність: 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»

(цифр і назва спеціальності)

Освітня програма: «Фінанси, банківська справа та страхування»

Факультет: економіки і підприємництва

(назва факультету, на якому вивчається дисципліна)

Робоча програма навчальної дисципліни «Аграрне страхування» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок», освітньої програми «Фінанси, банківська справа та страхування». Умань: Уманський НУ, 2025. 27 с.

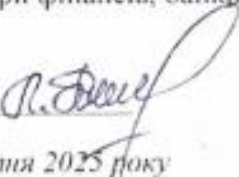
Розробники: Олена ПРОКОПЧУК, д.е.н., професор завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування

(підпис)

Олена ПРОКОПЧУК
(прізвище та ініціали)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри фінансів, банківської справи та страхування
протокол від «28» серпня 2025 року № 1.

Завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування

«28» серпня 2025 року

Олена ПРОКОПЧУК
(ініціали, прізвище)

Схвалено науково-методичною комісією факультету економіки і підприємництва
протокол від «29» серпня 2025 року № 1.

Голова науково-методичною комісією факультету економіки і підприємництва

29 серпня 2025р

Руслан МУДРАК
(ініціали, прізвище)

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни		
		денна форма навчання	заочна форма навчання	
Кількість кредитів – 3,5	Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування» <i>(шифр і назва)</i>	Обов’язкова		
Модулів – 1	Спеціальність: 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»			
Змістових модулів – 2		Рік підготовки:		
Загальна кількість годин – 105/105		4- й; 2-й		4-й; 2-й
		Семестр		
		7-й		7-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2,1 самостійної роботи студента – 2,9	Освітній рівень: бакалавр Освітня програма: «Фінанси, банківська справа та страхування» <i>(назва)</i>	Лекції		
		16 год.	8 год.	
		Практичні, семінарські		
		28 год.	4 год.	
		Самостійна робота		
		61 год.	93 год.	
Вид контролю: залік				

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета: підготовка фахівців сфери фінансів, банківської справи та страхування, здатних розв'язувати складні професійні завдання та вирішувати прикладні проблеми середовища функціонування системи аграрного страхування, що характеризуються комплексністю та певною невизначеністю умов, з орієнтацією на аграрний сектор економіки України.

Завдання:

- опанувати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на ринку аграрного страхування;
- напрацювати розуміння механізму функціонування аграрного страхування;
- опанувати принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері страхування та аграрного страхування;
- оволодіти методичним інструментарієм діагностики стану середовища функціонування податкової системи та сфери оподаткування господарської діяльності;
- сформувати вміння застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати щодо аграрного страхування;
- сформувати розуміння особливостей реалізації діяльності зі страхування на підприємствах аграрної сфери економіки;
- сформувати вміння застосовувати новітні досягнення страхової науки у практичній діяльності, в тому числі – на підприємствах аграрної сфери економіки.

Місце дисципліни «Аграрне страхування» у структурно-логічній схемі підготовки здобувачів вищої освіти:

Пререквізити	Кореквізити	Постреквізити
Вступ до спеціальності	Інвестування	Фінансова політика в аграрній сфері
Фінанси	Інформаційні системи і технології у фінансах	Виробнича практика
Страхова справа	Виробнича практика	
Основи наукових досліджень		

Таблиця 2.1

**Матриця компетентностей і програмних результатів навчання, що формуються
під час вивчення навчальної дисципліни**

Шифр компетентності	Компетентність	Шифр програмного результату навчання	Програмний результат навчання
Загальні компетентності (ЗК)			
2	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях	3	Визначати особливості функціонування сучасних світових та національних фінансових систем і їх структури
		7	Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку
		16	Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати
6	Здатність проведення досліджень на відповідному рівні	3	Визначати особливості функціонування сучасних світових та національних фінансових систем і їх структури
		11	Володіти методичним інструментарієм здійснення контрольних функцій у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку
		16	Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати
7	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями	3	Визначати особливості функціонування сучасних світових та національних фінансових систем і їх структури
		5	Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові та фондові ринки, банківська система та страхування)
		11	Володіти методичним інструментарієм здійснення контрольних функцій у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку
		16	Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати
8	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел	5	Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові та фондові ринки, банківська система та

			страхування)
Спеціальні компетентності (СК)			
3	Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові та фондові ринки, банківська система, страхування)	5	Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові та фондові ринки, банківська система та страхування)
		7	Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку
		11	Володіти методичним інструментарієм здійснення контрольних функцій у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку
5	Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку	5	Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові та фондові ринки, банківська система та страхування)
		7	Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку
		11	Володіти методичним інструментарієм здійснення контрольних функцій у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку
		16	Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати
11	Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку	3	Визначати особливості функціонування сучасних світових та національних фінансових систем і їх структури
		16	Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати
13	Здатність провадити професійну діяльність з фінансів, банківської справи,	24	Розуміти особливості реалізації діяльності з фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку на підприємствах аграрної сфери економіки

	страхування та фондового ринку на підприємствах аграрної сфери економіки		
14	Здатність застосовувати новітні наукові та прикладні досягнення фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку у діяльності підприємств аграрної сфери економіки	25	Застосовувати новітні досягнення фінансової науки у практичній діяльності, в тому числі – на підприємствах аграрної сфери економіки

Таблиця 2.2

Результати, методи навчання та методи контролю за навчальною дисципліною

Результати навчання за навчальною дисципліною		Методи навчання	Методи контролю
1. Знання			
1.1.	Знання основних страхових термінів і їх сутності	Лекційні та практичні заняття, дискусії й обговорення проблемних питань, вирішення ситуативних задач, самонавчання у середовищі Moodle	Усне опитування, участь у дискусії, виконання індивідуальних і командних ситуативних завдань, підготовка та представлення презентацій, тестування у середовищі Moodle, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль
1.2.	Критичне осмислення основних теорій, принципів і методів аграрного страхування		
1.3.	Знання методики проведення страхових розрахунків у середовищі функціонування страхового ринку та сфері аграрного страхування		
1. Уміння / навички			
2.1.	Розв’язування задач середовища функціонування страхового ринку та сфери аграрного страхування	Лекційні та практичні заняття, дискусія, аналітична робота, вирішення ситуативних задач, самонавчання у середовищі Moodle	Усне опитування, участь у дискусії, виконання індивідуальних і командних ситуативних завдань, підготовка та представлення презентацій, тестування у середовищі Moodle, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль
2.2.	Аналіз і оцінка показників середовища функціонування страхового ринку та сфери аграрного страхування		
2. Комунікація			

3.1.	Переконливе донесення до фахівців і нефахівців фінансової сфери результатів функціонування страхового ринку та сфери аграрного страхування	Практичні заняття, дискусія, аналітична робота, вирішення ситуативних задач, самонавчання у середовищі Moodle	Представлення презентацій, виконання аналітично-розрахункових робіт, виконання ситуативних задач, підсумковий контроль
3. Відповідальність і автономія			
4.1.	Розуміння особистої відповідальності за проведені страхові розрахунки та/або рішення, прийняті у середовищі функціонування страхового ринку та сфери аграрного страхування	Практичні заняття, дискусія, аналітична робота, вирішення ситуативних задач, самонавчання у середовищі Moodle	Представлення презентацій, виконання аналітично-розрахункових робіт, виконання ситуативних задач, підсумковий контроль
4.3.	Здатність до постійного навчання та вдосконалення знань у середовищі функціонування страхового ринку та сфери аграрного страхування		

Таблиця 2.3

Методи навчання та методи контролю програмних результатів навчання з навчальної дисципліни

Програмний результат навчання		Методи навчання	Методи контролю
ПРН 3	Визначати особливості функціонування сучасних світових та національних фінансових систем і їх структури	Лекційні та практичні заняття, дискусія, мозковий штурм, самонавчання у середовищі Moodle	Усне опитування, експрес-контроль, тестування у середовищі Moodle, участь у дискусії, виконання індивідуальних ситуативних завдань, підготовка та представлення презентацій, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль
ПРН 5	Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові та фондові ринки, банківська система та страхування)	Лекційні та практичні заняття, дискусія, мозковий штурм, самонавчання у середовищі Moodle	Усне опитування, експрес-контроль, тестування у середовищі Moodle, участь у дискусії, виконання індивідуальних ситуативних завдань, підготовка та представлення презентацій, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль
ПРН 7	Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку	Лекційні та практичні заняття, дискусія, самостійна робота з підготовкою рефератів і презентацій	Усне опитування, експрес-контроль, тестування у середовищі Moodle, виконання індивідуальних ситуативних завдань, підготовка та представлення презентацій, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль
ПРН 11	Володіти методичним інструментарієм здійснення контрольних функцій у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку	Лекційні та практичні заняття, дискусія, самостійна робота з підготовкою рефератів і презентацій	Усне опитування, експрес-контроль, тестування у середовищі Moodle, виконання індивідуальних ситуативних завдань, підготовка та представлення презентацій, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль
ПРН 16	Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати	Лекційні та практичні заняття, дискусія, мозковий штурм, самонавчання у середовищі Moodle,	Усне опитування, експрес-контроль, тестування у середовищі Moodle, участь у дискусії, виконання індивідуальних ситуативних завдань, підготовка та

		робота з підготовкою рефератів і презентацій	представлення презентацій, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль
ПРН 24	Розуміти особливості реалізації діяльності з фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку на підприємствах аграрної сфери економіки	Лекційні та практичні заняття, дискусія, самостійна робота з підготовкою рефератів і презентацій	Усне опитування, експрес-контроль, тестування у середовищі Moodle, участь у дискусії, виконання індивідуальних і командних ситуативних завдань, підготовка та представлення презентацій, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль
ПРН 25	Застосовувати новітні досягнення фінансової науки у практичній діяльності, в тому числі – на підприємствах аграрної сфери економіки	Практичні заняття, дискусія, самостійна робота з виконання ситуативних завдань, підготовка рефератів і презентацій	Усне опитування, експрес-контроль, тестування у середовищі Moodle, участь у дискусії, виконання індивідуальних і командних ситуативних завдань, підготовка та представлення презентацій, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ОСНОВИ АГРАРНОГО СТРАХУВАННЯ

ТЕМА 1. ОСОБЛИВОСТІ АГРАРНОГО СТРАХУВАННЯ

1. Специфіка аграрного страхування.
2. Теоретичні засади та генеза наукових поглядів щодо функціонування агрострахового ринку.
3. Ключові особливості агрострахового процесу.

Специфіка аграрного страхування. Теоретичні засади та генеза наукових поглядів щодо функціонування агрострахового ринку. Ключові особливості агрострахового процесу.

Мета – засвоєння й поглиблення теоретичних знань про необхідність та сутність аграрного страхування; дослідження теоретичних засад та генези наукових поглядів щодо функціонування агрострахового ринку; з'ясування специфіки аграрного страхування; вивчення ключових особливостей агрострахового процесу.

TOPIC 1. FEATURES OF AGRICULTURAL INSURANCE

1. Specifics of agricultural insurance.
2. Theoretical foundations and genesis of scientific views on the functioning of the agricultural insurance market.
3. Key features of the agri-insurance process.

Specifics of agricultural insurance. Theoretical foundations and genesis of scientific views on the functioning of the agricultural insurance market. Key features of The agricultural insurance process.

Aims – to master and deepen theoretical knowledge about the need and essence of agricultural insurance; study the theoretical foundations and genesis of scientific views on the functioning of the agricultural insurance market; clarify the specifics of agricultural insurance; study the key features of the agricultural insurance process.

ТЕМА 2. СПЕЦИФІКА РИЗИКІВ ТА УПРАВЛІННЯ НИМИ У АГРАРНОМУ СЕКТОРІ ЕКОНОМІКИ

1. Специфіка ризиків у аграрному секторі економіки.
2. Поняття страхового ризику.
3. Класифікаційні характеристики сільськогосподарських ризиків.
4. Система ризик-менеджменту в аграрному секторі економіки.

Специфіка ризиків у аграрному секторі економіки. Поняття страхового ризику. Класифікаційні характеристики сільськогосподарських ризиків. Система ризик-менеджменту в аграрному секторі економіки.

Мета – засвоєння й поглиблення теоретичних знань в частині ризиків у аграрному секторі економіки; дослідження специфіки ризиків у аграрному секторі економіки; з'ясування класифікаційних характеристик сільськогосподарських ризиків; вивчення системи ризик-менеджменту в аграрному секторі економіки.

TOPIC 2. SPECIFIC RISKS AND THEIR MANAGEMENT IN THE AGRICULTURAL SECTOR OF THE ECONOMY

1. Specific risks in the agricultural sector of the economy.
2. The concept of insurance risk.
3. Classification characteristics of agricultural risks.
4. Risk management system in the agricultural sector of the economy.

Specifics of risks in the agricultural sector of the economy. the concept of insurance risk. classification characteristics of agricultural risks. risk management system in the agricultural sector of the economy.

Aims – to acquire and deepen theoretical knowledge of risks in the agricultural sector of the economy; to study the specifics of risks in the agricultural sector of the economy; to clarify the classification characteristics of agricultural risks; to study the risk management system in the agricultural sector of the economy.

ТЕМА 3. ВИДОВА СУКУПНІСТЬ СТРАХОВИХ ПОСЛУГ ТА КЛАСИФІКАЦІЙНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ СХЕМ СТРАХОВОГО ЗАХИСТУ ДЛЯ АГРАРНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ

1. Класифікаційні характеристики схем страхового захисту для аграрного сектору економіки.
2. Особливості класичних страхових продуктів для аграрного сектору економіки.
3. Особливості параметричних страхових продуктів для аграрного сектору економіки.
4. Переваги та недоліки параметричних (індексних) страхових продуктів для аграрного сектору економіки.

Класифікаційні характеристики схем страхового захисту для аграрного сектору економіки. Особливості класичних страхових продуктів для аграрного сектору економіки.

економіки. Переваги та недоліки індексних страхових продуктів для аграрного сектору економіки.

Мета – засвоєння й поглиблення теоретичних знань про особливості класичних та параметричних страхових продуктів для аграрного сектору економіки; з'ясування переваг та недоліків параметричних (інедексних) індексних страхових продуктів для аграрного сектору економіки; дослідження класифікаційних характеристик схем страхового захисту для аграрного сектору економіки.

ТЕМА 4. ВИКОРИСТАННЯ КОНЦЕПЦІЇ МАРКЕТИНГУ У ФОРМУВАННІ СТРАХОВИХ ПРОДУКТІВ НА РИНКУ АГРАРНОГО СТРАХУВАННЯ

1. Страховий маркетинг.
2. Поняття «страхового продукту» та «страхової послуги».
3. Особливості просування страхових послуг. Роль реклами у аграрному страхуванні.

Страховий маркетинг. Поняття «страхового продукту» та «страхової послуги». Особливості просування страхових послуг. Роль реклами у аграрному страхуванні.

Мета – засвоєння й поглиблення теоретичних знань про особливості страхового маркетингу; з'ясування понять «страховий продукт» та «страхова послуга»; дослідження особливостей просування процесу страхових послуг; вивчення ролі реклами у аграрному страхуванні.

ТЕМА 5. МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ МЕХАНІЗМУ АГРОСТРАХУВАННЯ

1. Особливості формування механізму агрострахування.
2. Організаційна структура агрострахового ринку в розрізі компонентного складу.
3. Особливості управлінської композиції страхових відносин в аграрному секторі економіки в умовах трансформаційних процесів на агростраховому ринку.
4. Теоретико-методологічна конструкція функціонування агрострахового ринку.

Особливості формування механізму агрострахування. Організаційна структура агрострахового ринку в розрізі компонентного складу. Особливості управлінської композиції страхових відносин в аграрному секторі економіки в умовах трансформаційних процесів на агростраховому ринку. Теоретико-методологічна конструкція функціонування агрострахового ринку.

Мета – засвоєння й поглиблення теоретичних знань про особливості формування механізму агрострахування; дослідження особливостей організаційної структури агрострахового ринку в розрізі компонентного складу; вивчення ролі управлінської композиції страхових відносин в аграрному секторі економіки в умовах трансформаційних процесів на агростраховому ринку; дослідження теоретико-методологічної конструкції функціонування агрострахового ринку.

ТЕМА 6. ТАРИФІКАЦІЯ АГРОСТРАХОВИХ ПОСЛУГ ТА СПЕЦИФІКА ТАРИФНОЇ ПОЛІТИКИ У АГРОСТРАХУВАННІ

1. Тарифікація агрострахових послуг.
2. Ключові особливості тарифної політики в агрострахуванні.
3. Специфіка розрахунку страхових тарифів у аграрному страхуванні.
4. Особливості структури страхового тарифу.

Тарифікація агрострахових послуг. Ключові особливості тарифної політики в агрострахуванні. Розрахунок страхових тарифів у аграрному страхуванні. Особливості структури страхового тарифу.

Мета – засвоєння й поглиблення теоретичних знань сутність тарифікації агрострахових послуг; дослідження теоретичних засад ключових особливостей тарифної політики в агрострахуванні.; з'ясування специфіки розрахунку страхових тарифів; дослідження структури страхового тарифу.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. РИНОК АГРАРНОГО СТРАХУВАННЯ ТА КЛЮЧОВІ АСПЕКТИ МЕХАНІЗМУ ЙОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ

ТЕМА 7. ОБ'ЄКТИВНА НЕОБХІДНІСТЬ ФОРМУВАННЯ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ РИНКУ АГРАРНОГО СТРАХУВАННЯ

1. Тренди інноваційних технологій та їх розвиток у агрострахуванні в умовах трансформаційних процесів.
2. Інноваційні підходи до використання потенціалу агрострахування.
3. Моделі та механізми параметричних страхових рішень як фактору інноваційного розвитку агрострахового ринку.
4. Форматний концепт подальшого розвитку агрострахового ринку.
5. Маркетингові засади цінових стратегій на ринку аграрного страхування.

Тренди інноваційних технологій та їх розвиток у агрострахуванні в умовах трансформаційних процесів. Інноваційні підходи до використання потенціалу агрострахування. Моделі та механізми параметричних страхових рішень як фактору інноваційного розвитку агрострахового ринку. Форматний концепт подальшого розвитку агрострахового ринку. Маркетингові засади цінових стратегій на ринку аграрного страхування.

Мета – окреслення трендів інноваційних технологій та їх розвитку у агрострахуванні в умовах трансформаційних процесів, дослідження інноваційних підходів до використання потенціалу агрострахування, вивчення моделей та механізмів параметричних страхових рішень як фактору інноваційного розвитку агрострахового ринку, дослідження форматного концепту подальшого розвитку агрострахового ринку; опрацювання маркетингових засад цінових стратегій на ринку аграрного страхування.

ТЕМА 8. ОЦІНКА СТАНУ ТА ТЕНДЕНЦІЙ РОЗВИТКУ РИНКУ АГРАРНОГО СТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ

1. Становлення, сучасний стан та загальні тенденції розвитку агрострахового ринку в Україні.
2. Діагностика розвитку агрострахового ринку в розрізі об'єктної компоненти.
3. Агростраховий ринок України у форматному розрізі схем страхового захисту.
4. Оцінка ефективності функціонування ринку аграрного страхування у розрізі регіонів.

Гостьовий лектор (залучений фахівець – працівник страхової компанії).

Становлення, сучасний стан та загальні тенденції розвитку агрострахового ринку в Україні. Діагностика розвитку агрострахового ринку в розрізі об'єктної компоненти. Агростраховий ринок України у форматному розрізі схем страхового захисту. Оцінка ефективності функціонування ринку аграрного страхування у розрізі регіонів.

Мета – дослідження становлення, сучасного стану та загальних тенденцій розвитку агрострахового ринку в Україні; здійснення діагностики розвитку агрострахового ринку в розрізі об'єктної компоненти; вивчення агрострахового ринку

України у форматному розрізі схем страхового захисту; проведення оцінки ефективності функціонування ринку аграрного страхування у розрізі регіонів.

ТЕМА. 9. СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ТА ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ РИНКУ АГРАРНОГО СТРАХУВАННЯ В ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ СВІТУ

1. Характеристика моделей страхування агроризиків у міжнародній практиці (класична модель та модель приватно-державного партнерства).
2. Класифікаційні характеристики моделей державної підтримки і приватно-державного партнерства, що функціонують в міжнародній практиці.

Характеристика моделей страхування агроризиків у міжнародній практиці (класична модель та модель приватно-державного партнерства (PPP - Public-Private Partnership). Класифікаційні характеристики моделей державної підтримки і приватно-державного партнерства, що функціонують в міжнародній практиці (зокрема, модель високої ефективності приватно-державного партнерства (США); модель з домінуючим впливом держави (Канада, Ізраїль); модель провадження агрострахування через страховий пул (Іспанія, Туреччина); модель функціонування на ринку «єдиного» агростраховика (Австрія, Швейцарія); модель мінімальної участі держави в системі агрострахування (Німеччина).

Мета – здійснення характеристики моделей страхування агроризиків у міжнародній практиці (зокрема в розрізі класичної моделі та моделі приватно-державного партнерства (PPP - Public-Private Partnership). Дослідження класифікаційних характеристик моделей державної підтримки і приватно-державного партнерства, що функціонують в міжнародній практиці (зокрема, модель високої ефективності приватно-державного партнерства (США); модель з домінуючим впливом держави (Канада, Ізраїль); модель провадження агрострахування через страховий пул (Іспанія, Туреччина); модель функціонування на ринку «єдиного» агростраховика (Австрія, Швейцарія); модель мінімальної участі держави в системі агрострахування (Німеччина).

ТЕМА 10. ПОВЕДІНКОВІ АСПЕКТИ ВЗАЄМОДІЇ УЧАСНИКІВ РИНКУ АГРАРНОГО СТРАХУВАННЯ

1. Психологічні феномени процесу прийняття економічних рішень в умовах ризику та невизначеності.
2. Мотиви страхувальника при отриманні агрострахових послуг.
3. Процес прийняття рішення при придбанні страхових послуг агровиробниками.
4. Довіра до страхових компаній як інститутів-надавачів фінансових послуг.
5. Вплив на споживача агрострахових послуг через маркетинг, рекламу та ін.
6. Комунікаційні особливості страховика та потенційного страхувальника на агростраховому ринку.

Психологічні феномени процесу прийняття економічних рішень в умовах ризику та невизначеності. Мотиви страхувальника при отриманні агрострахових послуг. Процес прийняття рішення при придбанні страхових послуг агровиробниками. Довіра до страхових компаній як інститутів-надавачів фінансових послуг. Вплив на споживача агрострахових послуг через маркетинг, рекламу та ін. Особливості взаємодії страховика та потенційного страхувальника на агростраховому ринку.

Мета – дослідження психологічних феноменів процесу прийняття економічних рішень в умовах ризику та невизначеності; визначення мотивів страхувальника при отриманні агрострахових послуг; обґрунтування процесу прийняття рішення при

придбанні страхових послуг агровиробниками; дослідження довіри до страхових компаній як інститутів-надавачів фінансових послуг; визначення впливу на споживача агрострахових послуг через маркетинг, рекламу та ін; дослідження особливостей взаємодії страховика та потенційного страхувальника на агростраховому ринку.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	денна форма				Заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		л	п	с.р.		л	п	с.р.
Змістовий модуль 1. ОСНОВИ АГРАРНОГО СТРАХУВАННЯ								
Тема 1. Особливості аграрного страхування Торіс 1. Features of agricultural insurance (залучений фахівець)	8	1	2	5	8	1		7
Тема 2. Специфіка ризиків та управління ними у аграрному секторі економіки Торіс 2. Specific risks and their management in the agricultural sector of the economy (залучений фахівець)	8	1	2	5	8	1		7
Тема 3. Видова сукупність страхових послуг та класифікаційні характеристики схем страхового захисту для аграрного сектору економіки	12	2	4	6	12	1		11
Тема 4. Використання концепції маркетингу у формуванні страхових продуктів на ринку аграрного страхування	13	2	4	7	13	1		12
Тема 5. Методологічні аспекти формування механізму агрострахування	12	1	4	7	12	1	1	10
Тема 6. Тарифікація агрострахових послуг та специфіка тарифної політики у агрострахуванні	15	1	4	10	15	1	1	13
Разом за змістовим модулем 1	68	8	20	40	68	6	2	60
Змістовий модуль 2. РИНОК АГРАРНОГО СТРАХУВАННЯ ТА КЛЮЧОВІ АСПЕКТИ МЕХАНІЗМУ ЙОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ								
Тема 7. Об’єктивна необхідність формування та функціонування ринку аграрного страхування	9	2	2	5	9	1		8
Тема 8. Оцінка стану та тенденцій розвитку ринку аграрного страхування в Україні	9	2	2	5	9	1	1	7
Тема 9. Сучасні тенденції та особливості розвитку ринку аграрного страхування в зарубіжних країнах світу	9	2	2	5	9		1	8
Тема 10. Поведінкові аспекти взаємодії учасників ринку аграрного страхування	10	2	2	6	10			10
Разом за змістовим модулем 2	37	8	8	21	37	2	2	33
Всього	105	16	28	61	105	8	4	93

6. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ (НЕ ПЕРЕДБАЧЕНО)**7. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ (НЕ ПЕРЕДБАЧЕНО)****8. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ**

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
Змістовий модуль 1. ОСНОВИ АГРАРНОГО СТРАХУВАННЯ			
1	Тема 1. Особливості аграрного страхування Topic 1. Features of agricultural insurance	2	
2	Тема 2. Специфіка ризиків та управління ними у аграрному секторі економіки Topic 2. Specific risks and their management in the agricultural sector of the economy	2	
3	Тема 3. Видова сукупність страхових послуг та класифікаційні характеристики схем страхового захисту для аграрного сектору економіки	4	
4	Тема 4. Використання концепції маркетингу у формуванні страхових продуктів на ринку аграрного страхування	4	
5	Тема 5. Методологічні аспекти формування механізму агрострахування	4	1
6	Тема 6. Тарифікація агрострахових послуг та специфіка тарифної політики у агрострахуванні	4	1
Змістовий модуль 2. РИНОК АГРАРНОГО СТРАХУВАННЯ ТА КЛЮЧОВІ АСПЕКТИ МЕХАНІЗМУ ЙОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ			
7	Тема 7. Об'єктивна необхідність формування та функціонування ринку аграрного страхування	2	
8	Тема 8. Оцінка стану та тенденцій розвитку ринку аграрного страхування в Україні	2	1
9	Тема 9. Сучасні тенденції та особливості розвитку ринку аграрного страхування в зарубіжних країнах світу	2	1
10	Тема 10. Поведінкові аспекти взаємодії учасників ринку аграрного страхування	2	
Усього		28	4

Завдання для практичних занять здобувачів вищої освіти денної та заочної форм навчання наведено в Інструктивно-методичних матеріалах для проведення практичних занять.

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
Змістовий модуль 1. ОСНОВИ АГРАРНОГО СТРАХУВАННЯ			
1	Тема 1. Особливості аграрного страхування Topic 1. Features of agricultural insurance	5	7
2	Тема 2. Специфіка ризиків та управління ними у аграрному секторі економіки Topic 2. Specific risks and their management in the agricultural sector of the economy	5	7
3	Тема 3. Видова сукупність страхових послуг та класифікаційні характеристики схем страхового захисту для аграрного сектору економіки	6	11
4	Тема 4. Використання концепції маркетингу у формуванні страхових продуктів на ринку аграрного страхування	7	12
5	Тема 5. Методологічні аспекти формування механізму агрострахування	7	10
6	Тема 6. Тарифікація агрострахових послуг та специфіка тарифної політики у агрострахуванні	10	13
Змістовий модуль 2. РИНОК АГРАРНОГО СТРАХУВАННЯ ТА КЛЮЧОВІ АСПЕКТИ МЕХАНІЗМУ ЙОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ			
7	Тема 7. Об'єктивна необхідність формування та функціонування ринку аграрного страхування	5	8
8	Тема 8. Оцінка стану та тенденцій розвитку ринку аграрного страхування в Україні	5	7
9	Тема 9. Сучасні тенденції та особливості розвитку ринку аграрного страхування в зарубіжних країнах світу	5	8
10	Тема 10. Поведінкові аспекти взаємодії учасників ринку аграрного страхування	6	10
Усього		61	93

Завдання для виконання самостійної роботи здобувачів вищої освіти денної та заочної форм навчання наведено в методичних матеріалах для виконання самостійної роботи.

9. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Самостійна науково-дослідна робота здобувачів освіти денної форми навчання полягає у підготовці й опублікуванні наукових статей, тез доповідей у збірниках наукових праць студентів та молодих учених за темою, що відповідає змісту навчальної дисципліни. Це дає можливість зарахувати до рейтингу академічні результати, які передбачені оцінюванням за відповідною темою. Даний вид робіт виконується за бажанням студента та є альтернативою отримання балів однієї з тем навчальної дисципліни. Тематика наукового дослідження узгоджується із викладачем та не може повторюватись двічі на потоці студентів.

Заочна форма навчання

На заочній формі навчання самостійна робота полягає у виконанні контрольної

роботи у міжсесійний період. Умова та порядок виконання задач практичної частини передбачають оволодіння студентами специфіки практичного застосування аграрного страхування. Опис змісту та порядку виконання контрольної роботи наведені у відповідних методичних вказівках (п. 3 розділу 12 методичного забезпечення даної робочої програми навчальної дисципліни).

Індивідуальні завдання для здобувачів заочної форми навчання передбачає виконання контрольної роботи. Контрольна робота складається з 3 теоретичних питань і 1 ситуаційного практичного завдання. Контрольна робота виконується здобувачем особисто та захищається окремо від самостійної.

Контрольна робота вимагає від студентів інтегрувати та використовувати свої знання з організації функціонування податкової системи та процесу оподаткування, зокрема і на підприємствах аграрної сфери економіки. Виконання ситуаційного завдання дозволяє студентам зрозуміти особливості функціонування та методик обрахунку податків. Практична складова контрольної роботи має на меті покращити навички студентів в оподаткуванні та підготувати їх до майбутніх ролей фахівців фінансової сфери різного рівня.

Рекомендації щодо виконання даного завдання наведено у Методичних рекомендаціях для виконання самостійної роботи з дисципліни «Аграрне страхування» для здобувачів першого (бакалаврський) рівня вищої освіти заочної форми навчання спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування.

Індивідуальне завдання здається не пізніше, ніж за два тижні до початку екзаменаційної сесії.

10. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Протягом вивчення дисципліни передбачено використання таких методів навчання за джерелом знань:

- словесні: розповідь та пояснення під час проведення лекційних занять; бесіда, інструкції та пояснення – на практичних заняттях;
- наочні: ілюстрування та демонстрування практичних прикладів, рисунків, формул з використанням технічних засобів навчання під час викладу навчального матеріалу на лекційних та практичних заняттях;
- практичні методи: – розв’язання ситуативних практичних завдань, виконання практичних робіт;
- евристичні (пошукові): під час виконання здобувачами освіти науково-дослідних завдань;
- метод навчальної дискусії – для обміну думками щодо проблемних питань дисципліни;
- навчальна робота під та поза керівництвом викладача – виконання самостійної роботи, індивідуальне вирішення ситуаційних профільних завдань;
- інтерактивні – кейс-метод, робота в малих групах, дискусії, презентації, ділові та рольові ігри тощо.

Основними методами навчання, що використовуються в освітньому процесі під час вивчення дисципліни є тематичні лекції, практичні заняття із вирішення професійно-орієнтованих завдань; самостійна робота студентів (самостійне вивчення окремих питань (самонавчання на основі конспектів, посібників та іншої рекомендованої літератури, навчальних мультимедійних матеріалів, через електронне модульне середовище навчального процесу Moodle), реферати, розробка тестових завдань, есе, задачі, слайд-презентації з обраної теми дисципліни «Аграрне страхування», за

бажанням студентів – наукові статті та тези доповідей, участь в наукових та науково-практичних конференціях).

Для проведення лекцій використовується мультимедійний комплекс для наочного відображення представленого матеріалу.

Практичні заняття. На заняттях передбачається розгляд теоретико-методичних та практичних основ провадження аграрного страхування. З метою кращого засвоєння матеріалу планується використання тестів, кросвордів, рефератів, ситуаційних задач і завдань тощо. В розрізі окремих тем планується проведення бесід та дискусії. На заняттях планується засвоєння практичних розрахунків в розрізі кожної із тем. Крім того, під час вивчення дисципліни використовується тестовий контроль знань (як за результатами вивчення окремих тем предмету, так і за результатами вивчення модулів).

Дистанційні технології навчання є однією з форм індивідуалізації освітнього процесу, що ґрунтується на принципах відкритого навчання з широким використанням комп'ютерних навчальних програм різного призначення та створює інформаційне освітнє середовище для передачі веб-ресурсів навчальних дисциплін і взаємодії між учасниками. Дистанційне навчання в Уманському НУ здійснюється відповідно до положення «Про організацію поточного, семестрового контролю та проведення атестації здобувачів освіти із застосуванням дистанційних технологій в Уманському національному університеті садівництва». Для забезпечення освітнього процесу з використанням технологій дистанційного навчання в УНУ використовується система управління навчанням Moodle.

Матеріали курсу «Аграрне страхування» розміщені на платформі Moodle <https://moodle.udau.edu.ua/course/view.php?id=2213>.

У разі запровадження карантинних обмежень проводяться відеоконференції у форматі лекцій або практичних занять. Зв'язок студентів з викладачем забезпечують різноманітні сучасні платформи, такі як: Zoom, Google Meet, Moodle, Viber, електронна пошта тощо.

11. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Для забезпечення оцінювання студентів проводиться поточний (модульний) і підсумковий (екзамен) контроль.

Модульний контроль передбачає перевірку стану засвоєння визначеної системи елементів знань і вмінь студентів з того чи іншого модулю.

При контролі систематичності та активності роботи на практичних заняттях оцінюванню в балах підлягають: рівень знань, необхідний для виконання аналітично-розрахункових робіт, що передбачені завданнями для самостійного опрацювання; повнота, якість і вчасність їх виконання та результати захисту; рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах на практичних заняттях; активність при обговоренні питань, що винесені на практичні заняття; результати експрес-контролю тощо.

Контроль знань студентів є органічною складовою навчального процесу. За його допомогою оцінюється рівень засвоєння студентами програмного матеріалу, здійснюється інформування слухачів щодо якості вивчення дисципліни, забезпечується підвищення рівня індивідуалізації навчання, посилюються мотиваційні стимули самостійної роботи студентів. Оцінювання знань студентів з дисципліни «Аграрне страхування» здійснюється на основі результатів :

- поточного контролю з кожної теми курсу у формі опитування, виступів на практичних заняттях, тестів, проведення контрольних робіт з врахуванням виконання завдань для самостійної роботи;

- проведення тестового модульного контролю за змістовими модулями 1, 2.

12. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

12.1. Розподіл балів, які отримують студенти (для денної форми навчання)

Поточний (модульний) контроль													Бали за додаткову роботу	Сума
	Змістовий модуль 1							Змістовий модуль 2						
	T1	T2	T3	T4	T5	T6	МК1	T7	T8	T9	T10	М К2		
Всього	8	8	8	8	8	8	7	8	8	8	8	7	6	100
Практичні заняття	6	6	6	6	6	6		6	6	6				
Самостійна робота	2	2	2	2	2	2		2	2	2				

Примітка. За виконання кожного практичного та самостійного завдання студент одержує певні бали, а саме:

Практичне завдання оцінюються на максимальні 6 балів (самостійне – 2 бали) якщо:

- практичне (самостійне) завдання виконане своєчасно та правильно;
- обґрунтовано розрахунки і зроблені висновки;
- студент вільно володіє матеріалом.

Практичне завдання оцінюються на 5 балів (самостійне – 1,5 бали), якщо:

- завдання виконане своєчасно та правильно;
- обґрунтовано розрахунки;
- зроблені висновки неповні, неконкретні;
- студент погано орієнтується в основних теоретичних положеннях.

Практичне завдання оцінюються на 3 бали (самостійне – 1 бал), якщо:

- несвоєчасно, але правильно виконане завдання;
- не всі необхідні розрахунки проведені;
- зроблені висновки неповні, неконкретні;
- студент не орієнтується в основних теоретичних положеннях.

Практичне завдання оцінюються на 2 бали (самостійне – 0,5 бали), якщо:

- своєчасно, але з помилками виконане завдання;
- не всі необхідні розрахунки проведені;
- зроблені висновки неповні, неконкретні;
- студент не орієнтується в основних теоретичних положеннях.

Мінімальна оцінка для практичного завдання з урахуванням усіх можливих помилок – 1 бал.

Таким чином, за опрацювання лекційного матеріалу, виконання практичних завдань і самостійної роботи, а також за поточний контроль студент може отримати максимально 100 балів.

Для здобувачів освіти заочної форми навчання однією з форм самостійної роботи є виконання контрольної роботи. Контрольна робота складається з 3 теоретичних питань і 1 ситуаційного практичного завдання. Контрольна робота виконується здобувачем особисто та захищається окремо від самостійної Максимальна сума балів – 30.

12.2. Розподіл балів, які отримують студенти (для заочної форми навчання)

Поточний (модульний) контроль													Контрольна робота	Бали за додаткову роботу	Сума
	Змістовий модуль 1							Змістовий модуль 2							
	T1	T2	T3	T4	T5	T6	МК1	T7	T8	T9	T10	МК2			
	Всього	5	5	5	5	5	7	5	5	5	5	7			
	Практичні заняття	2	2	2	2	2		2	2	2	2				
Самостійна робота	3	3	3	3	3	3		3	3	3					

Критерії оцінювання знань студентів при виконанні та захисті контрольної роботи

1. Текст контрольної роботи		20 балів
1.1	Відповідність логічної побудови роботи назві теми, а також поставленим цілям і завданням, пропорційність структури роботи	10
1.2	Правильність оформлення роботи (нумерація сторінок, оформлення титульного аркуша, дотримання вимог до розміру полів, шрифту, міжрядкового інтервалу та інше), відсутність редакційних помилок	
1.3	Повнота і відповідність висновків змісту роботи	
1.4	Якість і глибина теоретико-методологічного аналізу проблеми. Наявність та якість критичного огляду літературних джерел. Самостійність суджень і викладу матеріалу (наявність формулювання власної думки студента – автора)	5
1.5	Правильність виконання практичного ситуаційного завдання. Обґрунтованість висновків. Правильно вказані нормативні документи	5
2. Захист контрольної роботи		10 балів
2.1	Вміння стисло (в межах регламенту), послідовно й чітко викласти сутність і результати дослідження.	6
2.2	Повнота і ґрунтовність відповідей на запитання викладачів, здатність аргументовано захищати свої пропозиції, думки, погляди	4

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS для заліку

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для заліку
90 – 100	A	зараховано
82-89	B	
74-81	C	

64-73	D	
60-63	E	
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Оцінка «відмінно» (90 – 100 балів). Здобувач має систематичні та глибокі знання навчального матеріалу, вміє без помилок виконувати практичні завдання, які передбачені програмою курсу, засвоїв основну й ознайомився з додатковою літературою, викладає матеріал у логічній послідовності, робить узагальнення й висновки, наводить практичні приклади у контексті тематичного теоретичного матеріалу.

Оцінка «добре» (74 – 89 балів). Здобувач повністю засвоїв навчальний матеріал, знає основну літературу, вміє виконувати практичні завдання, викладає матеріал у логічній послідовності, робить певні узагальнення й висновки, але не наводить практичних прикладів у контексті тематичного теоретичного матеріалу або допускає незначні помилки у формулюванні термінів, категорій, невеликі помилки у розрахунках при вирішенні практичних завдань.

Оцінка «задовільно» (60 – 73 бали). Здобувач засвоїв матеріал не у повному обсязі, дає неповну відповідь на поставлені теоретичні питання, припускається грубих помилок при вирішенні практичного завдання.

Оцінка «незадовільно» (менше 60 балів). Здобувач не засвоїв навчальний матеріал, дає неправильні відповіді на поставлені теоретичні питання, не володіє основними методами наукових досліджень при виконанні практичних завдань. Здобувач не допускається до складання іспиту, якщо кількість балів одержаних за результати успішності під час поточного та модульного контролю (відповідно змістовому модулю) впродовж семестру в сумі не досягла 35 балів.

13. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Аграрне страхування: інструктивно-методичні матеріали до проведення практичних занять для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня, денної і заочної форм навчання спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок», УНУ / Укладачі: д.е.н., професор Прокопчук О.Т., Умань: Видавець «Сочінський М.М.», 2025. 83 с.

2. Аграрне страхування: методичні матеріали, завдання та вказівки для самостійної роботи для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня денної і заочної форм навчання спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок», УНУ / Укладачі: д.е.н., професор Прокопчук О.Т., Умань: Видавець «Сочінський М.М.», 2025. 29 с.

3. Аграрне страхування: методичні матеріали для виконання контрольної роботи здобувачами вищої освіти першого (бакалаврського) рівня заочної форми навчання спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок», УНУ / Укладачі: д.е.н., професор Прокопчук О.Т., Умань: Видавець «Сочінський М.М.», 2025. 39 с.

4. Прокопчук О.Т. Аграрне страхування. Електронний навчальний курс для дистанційного вивчення навчальної дисципліни «Аграрне страхування» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок». Режим доступу: <https://moodle.udau.edu.ua/course/view.php?id=2213>.

14. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова:

1. Горбач А.М. Страхова справа. Київ : Кондор, 2020. 252 с.
2. Прокопчук О.Т. Функціонування агрострахового ринку в Україні: концептуальні засади теорії та практики: монографія. Умань: Видавець «Сочінський М.М.», 2020. 320 с.
3. Про страхування : Закон України від 07.03.1996 № 85/96-ВР URL: [http // Ліга](http://Ліга) : Еліт Закон Copyright : ІАЦ „Ліга”. 2021.
4. Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів : Закон України від 01.07.2004 № 1961-IV URL: [http // Ліга](http://Ліга) : Еліт Закон Copyright : ІАЦ „Ліга”. 2021.
5. Піратовський Г.Л. Страховий бізнес: управління розвитком : монографія. К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2021. 254 с.
6. Приказюк Н.В. Страхова система України: теорія, методологія, практика: монографія. Логос, 2021. 611 с.
7. Таркуцяк А.О. Страхування. К. : Видавництво Європейського університету фінансів, інформаційних систем, менеджменту і бізнесу, 2022. 125 с.
8. Ткаченко Н.В. Страхування: навчальний посібник. К. : Ліра. К, 2022. 377 с.

Допоміжна:

1. Василенко А.В. Інвестиційна стратегія страхових компаній : навч. посіб. К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2020. 170 с.
2. Прокопчук О.Т., Колотуха С.М. Особливості страхового захисту в аграрному секторі економіки України. *Банківська справа*. № 1 (151). 2020. С. 26-41.
3. Прокопчук О.Т. Страхові принципи як методологічна база формування страхових відносин в аграрному секторі економіки. *Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва*. 2020. Частина 2. Економічні науки. Випуск 97. С. 22-35. DOI 10.31395/2415-8240-2020-97-2-22-35.
4. Прокопчук О.Т., Улянич Ю.В., Пташник С.А., Бутко Н.В. Ключові аспекти Інтернет-страхування. *Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва*. 2020. Частина 2. Економічні науки. Випуск 97. С. 64-74. DOI 10.31395/2415-8240-2020-97-2-64-74.
5. Прокопчук О.Т., Колотуха С.М. Видова сукупність страхових продуктів на агростраховому ринку України. *Банківська справа*. 2021. № 1 (153). С. 85-102.
6. Непочатенко О. О, Прокопчук О. Т., Мальований М. І. Інноваційні підходи до використання потенціалу агрострахування. *Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва* / Редкол.: О.О. Непочатенко (відп. ред.) та ін. : Умань: Редакційно-видавничий відділ Уманського НУС, 2021. Випуск 98. Ч. 2. С. 6-20. DOI 10.31395/2415-8240-2021-98-2-6-20.
7. Прокопчук О. Т., Цимбалюк Ю. А., Мельник К. М. Інвестиційна діяльність страхових організацій в Україні. *Інвестиції: практика та досвід*. 2021. № 16. С. 5-12. DOI: 10.32702/2306-6814.2021.16.5.
8. Прокопчук О. Т. Управління рекламною діяльністю страхової організації. *Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва* / Редкол.: О. О. Непочатенко (відп. ред.) та ін. Умань : Видавець «Сочінський М. М.», 2022. Вип. 100. Ч. 2 : Економічні науки. С. 121-131. DOI: 10.31395/2415-8240-2022-100-2-121-131.
9. Прокопчук О. Т., Улянич Ю. В., Мирошніченко М. М. Цифрова трансформація страхового ринку України. *Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва* / Редкол.: О. О. Непочатенко (відп. ред.) та ін. Умань : Видавець «Сочінський М. М.», 2022. Вип. 101. Ч. 2 : Економічні науки. С. 152-164. DOI: 10.32782/2415-8240-2022-101-2-152-164.
10. Прокопчук О. Т., Пенькова О. Г., Харенко А. О. Теоретичні засади управління маркетинговою діяльністю у страховому бізнесі. *Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва* / Редкол.: О. О. Непочатенко (відп. ред.) та ін. Умань :

Видавець «Сочінський М. М.», 2022. Вип. 101. Ч. 2 : Економічні науки. С. 120-130. DOI: 10.32782/2415-8240-2022-101-2-120-130.

11. Прокопчук О. Т., Клименко В. О. Аспекти функціонування страхових організацій на ринку аграрного страхування України. *Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва* / Редкол.: О. О. Непочатенко (відп. ред.) та ін. Умань : Видавець «Сочінський М. М.», 2024. Випуск 104, Ч. 2: Економічні науки, С. 17-28. DOI: 10.32782/2415-8240-2024-104-2-17-28.

12. Прокопчук О. Т., Пономаренко О. В., Улянич К. Ф., Гумен О. В., Мирошніченко М. М., Макаруч В. В. Трансформація споживчої поведінки та попиту на ринку автострахування. *Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва* / Редкол.: О. О. Непочатенко (відп. ред.) та ін. Умань : Видавець «Сочінський М. М.», 2024. Випуск 104, Ч. 2: Економічні науки, С. 169-181. DOI: 10.32782/2415-8240-2024-104-2-169-181.

13. Прокопчук О. Т., Мальований М. І., Пономаренко О. В., Клименко В. О., Макаруч В. В. Сучасні маркетингові інструменти у страховому бізнесі. *Інвестиції: практика та досвід*. № 10 травень 2024 р., С. 61-68. DOI: 10.32702/2306-6814.2024.10.61.

14. Прокопчук О.Т. Тренди та перспективи розвитку страхового ринку України. *Збірник наукових праць Уманського національного університету*. 2025. Випуск 106. Частина 2, С. 177-187. DOI:10.32782/2415-8240-2025-106-2-177-187.

15. Прокопчук О.Т., Пономаренко О. В., Гумен О. В., Мирошніченко М. М., Клименко В. О., Жарун Р. Ф. Трансформація страхового бізнесу під впливом цифрових інновацій та штучного інтелекту. *Збірник наукових праць Уманського національного університету*. 2025. Випуск 106. Частина 2, С. 90-100. DOI:10.32782/2415-8240-2025-106-2-90-100.

16. Мальований М.І., Прокопчук О.Т., Улянич Ю.В. Інформаційні технології в інноваційній діяльності страхового ринку України. *Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва*. Випуск 96. Частина друга: Економічні науки. 2020. С. 103-115. DOI 10.31395/2415-8240-2020-96-2-103-115.

17. Мальований М.І., Прокопчук О. Т., Мальований М. М. Концептуальні засади розвитку програм мікрострахування в Україні. *Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва* / Редкол.: О.О. Непочатенко (відп. ред.) та ін. : Умань: Редакційно-видавничий відділ Уманського НУС, 2021. Випуск 98. Ч. 2. С. 29-40. DOI 10.31395/2415-8240-2021-98-2-29-40.

18. Мальований, М., Непочатенко, З., Осіпова, А., Новак, І., & Прокопчук, О. (2025). Вплив старіння населення на економічне зростання: роль моделей соціальної політики в країнах ОЕСР. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*, 4(63), 538–557. <https://doi.org/10.55643/fcaptp.4.63.2025.4738> (Scopus & Web of Science).

19. Ротова Т. А. Страхові послуги : навч. посіб. Вид. 2-ге, перероб. і допов. К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2020. 400 с.

20. Сухоруко О.В. та ін. Страхування : навч. посіб. Херсон: ПП Вишемирський, 2021. 164 с.

21. Сухоруко О.В., Стасюк Г.А. Страхова справа : практикум. Навчально-методичний посібник. Херсон: ХНТУ, 2020, 230 с.

22. Шумелда Я.П. Страхування: навч. посіб. К. : Бізон, 2020. 384 с.

23. Фурман В.М. Розвиток нових технологій у страхуванні. *Фінанси України*. 2020. № 2. С.135–145.

24. Фурман В.М. Страхові послуги для населення. *Фінанси України*. 20220. № 4. С. 139–147.

25. Школьник І.О., Кременець В.М. Міжнародні фінансові конгломерати на страховому ринку України. *Фінанси України*. 2020. С. 110-129.

26. Яворська Т.В. Страхові послуги. Київ. : Знання, 2021. 350 с.

27. Dankiewicz R., Prokopchuk O., Malyovanyi M. Architectonics of Complex Modernization of Agricultural Insurance Market of Ukraine in Conditions of Transformation Processes. *Облік і фінанси*. 2021. № 2(92). С. 74-84.

28. Prokopchuk, O., Nesterchuk, Yu., Tsymbalyuk, Yu & Rolinskyi, O. Structural Features of the Agricultural Insurance Market of Ukraine. *Proceedings of the 35th International Business Information Management Association Conference (IBIMA)*. Education Excellence and Innovation

Management: A 2025 Vision to Sustain Economic Development during Global Challenges. 1-2 April. 2020. Seville, Spain. 2060-2069. (*Scopus & Web of Science*).

29. Prokopchuk, O., Tulush, L., Ulyanych, Yu. & Melnyk, K. Information Systems and Technologies in the Insurance Protection of Agricultural Sector of Economy. Proceedings of the 35th International Business Information Management Association Conference (IBIMA). Education Excellence and Innovation Management: A 2025 Vision to Sustain Economic Development during Global Challenges. 1-2 April. 2020. Seville, Spain. 2052-2060. (*Scopus & Web of Science*).

30. Prokopchuk, O., Prokopchuk, I., Mentel, G. and Bilan, Y. (2020) Parametric Insurance as Innovative Development Factor of the Agricultural Sector of Economy, *AGRIS on-line Papers in Economics and Informatics*, Vol. 12, No. 3, pp. 69-86. ISSN 1804-1930. DOI 10.7160/aol.2020.120307. (*Scopus*).

15. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Сайт Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку: <http://www.nssmc.gov.ua/>
2. Сайт Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг: <http://www.dfp.gov.ua/>
3. Сайт Національного банку України: <https://bank.gov.ua/>
4. Сайт Державної служби зайнятості: <http://www.dcz.gov.ua>
5. Сайт журналу Forinsurer (Форіншурер) <https://forinsurer.com/>

16. ПЕРЕЗАРАХУВАННЯ ТА ВИЗНАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Перезарахування та визнання результатів навчання з дисципліни «Аграрне страхування» або окремого її елемента відбувається відповідно до Положення про порядок визнання в Уманському національному університеті садівництва результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/4n0x>).

Здобувачі вищої освіти мають право на визнання результатів навчання в неформальній та інформальній освіті (курси навчання в центрах освіти, курси інтенсивного навчання, семінари, конференції, олімпіади, конкурси наукових робіт, літні чи зимові школи, бізнес-школи, тренінги тощо) в обсязі, що загалом не перевищує 25 % освітньої програми.

17. ПОЛІТИКА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

У процесі навчання з дисципліни «Аграрне страхування», студенти повинні дотримуватися встановлених правил академічної доброчесності, визначених Кодексом доброчесності Уманського національного університету садівництва (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/4dH7>). При підготовці рефератів, виконанні індивідуальних науково-дослідних завдань, а також під час проведення контрольних заходів очікується, що всі роботи подані студентами будуть їхніми оригінальними дослідженнями та міркуваннями.

Будь-які види порушення академічної доброчесності, зокрема плагіат, неправомірне використання чужих ідей, фальсифікація даних чи співучасть у таких діях, є абсолютно неприпустимими і не толеруються. Виявлення ознак академічної недоброчесності у письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від обсягу порушення.

З метою запобігання порушенням і підвищення якості академічних робіт, студентам настійно рекомендується користуватися належними академічними ресурсами та інструментами для перевірки робіт на плагіат, а також звертатися за консультаціями з питань правильного цитування і академічного письма.

18. ЗМІНИ У РОБОЧІЙ ПРОГРАМІ НА 2025/2026 НАВЧАЛЬНИЙ РІК

1. Оновлено змістове наповнення розділу 2 робочої програми.
2. Оновлено перелік рекомендованої літератури.